

Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Յ Ի

THE CITIZEN.

ՅՐԷՂՆՕ, ՔԱԼԻՖՕՐՆԻԱ.

ՄՐԱՏ 6, 1909

ԿԻՆ 5 ՍԷՆԹ

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՊԱՅՔԱՐ

Ֆրեզնոի քաղաքային պաշտօնէից ընտրութեան պայքարը սկսած է արդէն: Ընտրելիները հրապարակի վրայ են հիմայ. անոնք ամենն ալ քաղաքացիներու քուէն կը խնդրեն՝ ներկայացնելով անոնց իրենց հետեւելիք ուղղութիւնը, սեսութիւնները, գաղափարներն ու անհատական արժանիքը: Հայ քաղաքացին ալ ի հարկէ անտես չըլլար այսպիսի ընտրական խնդիրներու մէջ. զի հայ քուէն ուրիշ ուէ քաղաքացիի քուէին չափ արժէք ու կշիռ ունի: Եւ արդարեւ ընտրութեանց ատենն է որ բացառիկ կարեւորութիւն կը տրուի Հայուն որ սովորաբար անտես կառնուի ամենօրեայ կեանքի մէջ: Մենք Հայերս ալ պարտինք անշուշտ ընտրութեանց ատեն այնպիսի պատուաբեր ու խոհեմ դիրք մը բռնել որ մեր քուէի զօրութեամբ ու անհատական շիմամբ նըպաստաւոր տպաւորութիւն թողունք ժողովրդին ու մանաւանդ ընտրելիներուն վրայ, որոնք ընդհանրապէս ժողովրդեան ամենէ կարեւոր դասը կը կազմեն ամեն տեղ:

Յառաջիկայ Ապրիլ 12ին պիտի տեղի ունենայ քուէարկութիւնը. այն օր պիտի ընտրենք մեր քաղաքային նոր պաշտօնեաները որոնք չորս տարի պիտի վարեն կառավարութեան նաւը այս գեղեցիկ քաղաքին որուն հետ մեր շահերն ալ կապուած են: Հարկ չկայ անշուշտ շեշտել այս առթիւ թէ հայ քաղաքացիներու ալ պարտականութիւնն է քուէ տալ այնպիսի թիկնածուներու որոնք կարող են արդար, կորովի և յառաջդիմական վարչութիւն մը տալ քաղաքին: Թերեւս աւելորդ չէ կրկնել թէ բոլոր մեր հայ քաղաքացիները մասնաւոր հող ընելու են իրենց քուէները կեդրոնացնել հայասէր թիկնածուներու վրայ՝ առանց սակայն անտեղի վարմունքով ուէ ընտրելիի թշնամութիւնն ու ատելութիւնը պրզուելու մեզի դէմ: Գիտնալու է թէ կուսակցական խնդիր չկայ այս տեղական ընտրութեան մէջ: Քաղաքիս սահմանադրութիւնը կուսակցական խնդիրը բարձր է տեղական ընտրութիւններէն: Ուստի մեր քուէատուները քուէ պիտի տան արժանաւորին՝ առանց կուսակցական խտրութեան:

Թեկնածուները, որոց մեծ մասը թերեւս անծանօթ է հայ ժողովրդեան, մեր ընթերցողաց կարելի եղած չափով ծանօթացնելու համար՝ պիտի ջանանք շարք մը յօդուածներով գրել անոնց իւրաքանչիւրի նկատմամբ, որպէսզի հայ քաղաքացիի քուէտրկութեան օրը կարենայ իր քուէն տալ գիտակցութեամբ ու իր խղճի և համոզումներու համաձայն:

Ճ. Պ. Մայրս.— Յառաջիկայ ընտրութեանց ժամանակ շատ կարեւոր հարց մը պիտի ենթարկուի Ֆրեզնոի քաղաքացիներու քուէին: Այդ հարց որ երկար ատենէ ի վեր փոթորիկ յարուցած է տեղական այլևայլ շրջաններու մէջ, գինետուններուն խնդիրն է: Ժողովրդի մէջ զօրաւոր հոսանք մը կայ գինետանց հակառակ, և անոր ջանքը ու առաջարկութեան վրայ է որ խընդիրը ժողովրդական քուէարկութեան կենթարկուի: Շատեր կը կարծեն թէ պաշտօնէից ընտրութիւնը պիտի դառնայ այս կրակոտ խնդրոյն շուրջ միայն, սրուն թէ համակիրները և թէ հակակիրները մեծ զօրութիւն կը ներկայացնեն:

Ճ. Պ. Մայրս քաղաքիս արդի թրջութիւններէն մին է, որ

քաղաքապետութեան պաշտօնին կը ձգտի: Տարիքը առած, հեզարարոյ և պարկեշտ մէկը ճանչցուած է այն: Իր պաշտօնավարութիւնը գոհացուցիչ եղած է: Երկարատե փորձառութիւնը զայն բերած հասուցած է սա որոշ եղրակացութեան թէ գինետունները կանոնաւորելու անվերջանալի հարցը լուծելու մէկ միայն միջոց կայ, և այդ միջոցն է դայն արմատախիւ ընել ու վանել այս քաղաքէն: Ուստի Մայրս կ'ներկայանայ քուէատու քաղաքացիներուն իրրեւ հակասըլուն ընտրելի. վարպետ դարձուածքներ, բառախաղեր և մանուածապատ բացատրութիւններ տալ աւելորդ կը սեպէ, և կը փափաքի բացարձակապէս յայտարարել թէ ամէն անոնք որք գինետուններու գոյութեան կը հաւտան և զայն կարեւոր պէտք մը կը նկատեն՝ կրնան իրենց քուէները ուրիշներու տալ, իսկ անոնք որք կը հաւտան թէ սըլունը սպանալիք մըն է հասարակաց բարոյականին, քաղաքիս զարգացման ու հանրութեան անդորրութեան, կը հրաւիրուին իրենց քուէները այս թեկնածուին տալ:

Գինեհատական ընտրելի մը ըլլալէ զատ Մայրս յառաջդիմականութեան եկնածու մըն է որ մեր քաղաքի բարելաւութեան, մեծնալուն և ճամբաներու շինութեան կը հաւտայ իր բոլոր սրտովը:

Ու. Յ. Թումի.— Քաղաքապետութեան ուրիշ թեկնածու մըն է այս: Անոր անունը ընտանի է հայ գաղթականութեան, և իր բարեկամները Հայոց մէջ մեծ թիւ մը կը կազմեն: Այս ընտրելին առաջին անգամ է որ հանրային պաշտօնի մը կը ձգտի, և չունի ի հարկէ անցեալ մը զոր կարենայ մատնանիլ ընել. բայց Ֆրեզնոյի բնիկ մը ըլլալով՝ քաղաքին շահը, զարգացումը, մեծնալն ու ընդարձակելը իր սրտին մօտ է այնչափ որչափ ուրիշ ո և է ընտրելիի մը: Փքուն խօստումներ չուզեր ընել, բայց եթէ ընտրուի՝ պիտի ջանայ քաղաքին տալ բարոք կառավարութիւն մը, ու պիտի աշխատի ընել ինչ որ ուրիշ ընտրելիներու նպատակն է իրագործել: Թումի կը հաւտայ թէ մաքուր փողոցներ ունենալու ուրիշ միջոց մըն է ստիպել երկաթուղեաց, կառքի կն. ընկերութիւնները հնազանդելու օրինաց տառին և հոգւոյն: Ստորագաս պաշտօնեաներ կարգելու գործին մէջ այս թեկնածուն պիտի ըլլայ այնքան զգոյշ ու շըրջապահաց որչափ է իր անձնական գործին մէջ: Հակառակ է քաղաքիս փաստաբան կարգել այնպիսի մէկը որ կապուած է ո և է հանրային ընկերութեան հետ: Կը հաւտայ ջուրի, կազի և լոյսի գները կանոնաւորելու և աժանցնելու գաղափարին, երկաթուղեաց ընկերութիւններէն փոխադրութեանց գներու կանոնաւորում ձեռք բերելու (Թէրմինըլ րէյթ) հարցին: Թումի ո և է անհատի կամ խումբի ընտրելին չէ. անկախ և ազատ է ո և է ազդեցութիւնէ, և քանի որ կուսակցական խնդիր չիկայ ներքին ընտրութեանց մէջ, եթէ ընտրուի՝ ազատ պիտի ազատ պիտի ըլլայ ամէն կուսակցական խտրութիւններէ:

Թումի չի հաւտար թէ գինետուններուն խնդիրը աւազ կարեւորութիւն ունի այս ընտրութեան մէջ: Ինք ժողովրդի ծառան պիտի ըլլայ. անոր կամքը իր կամքն է: Եթէ քաղաքացիք քուէարկեն գինետունները գոցել՝ անոնց կամքը պիտի գործադրէ խստիւ. իսկ եթէ պահելու ուզեն զանոնք՝ իր ջանքը պիտի ըլլա

կանոնաւորել զայնս: Մեծամասնութեան կամքին զիտէ հնազանդիւ այն:

Թուով որ թուղի Փէքինի Հաւուզ ունի, երկար ատենէ ի վեր ընդարձակ գործ ունեցած է Հայոց հետ, և շահած է անոնց վստահութիւնը և յարգանքը: Իր գործարանին մէջ Հայ աշխատաւորք մեծ թիւ մը կազմած են միշտ ու զնահատած են անոր վարմունքը ամէն դասու աշխատաւորաց հանդէպ:

Թուով Հայ քաղաքացիներուն քուէն կը խնդրէ.

Ճ. Տ. Ըսթէտհըմ.—

Այսմեան Սիթի Թրըսթիներէն մին է այս թեկնածուն որ քաղաքացեւութեան պաշտօնին կը ձգտի: Ամէն բանէ առաջ Ըսթէտհըմ կը հաւտայ "Մեծագոյն Ֆրէզնօի" մը: Նա տեսած է Ֆրէզնօն իր այն վիճակին մէջ երբ այս փառաւոր պղտիկ քաղաքը աւաղի կոյտ մըն էր միայն, բայց այսօր միջին Քալիֆօրնիոյ թագուհին ըլլալու պատիւը կը վայելէ: Մեծ հաւատք ունի Ըսթէտհըմ թէ, այս կարճ ժամանակամիջոցի մէջ, աւաղին մէջէն այս փառաւոր քաղաքը կառուցանող ժողովրդական ջանքերը զայն կրնան դնել շատ աւելի բարձր վիճակի մը մէջ: Կեդրոնական Քալիֆօրնիոյ ամենամեծ ու ամենէ աւելի վաճառաւոր քաղաքը պիտի կրնայ ըլլալ Ֆրէզնօն, եթէ տրուի անոր ակնկալուած կառավարութիւն ու վարչութիւնը: Կը հաւտայ բոլոր քաղաքին փողոցները փէյվ ընելու գաղափարին, և զայն կը նկատէ ամենէ կարեւոր ծանուցում մը այցելուներու ուղարկութիւնը գրաւելու և նորեկներ հրապուրելու համար: Կը հաւտայ թէքսերը զեղջիւր գաղափարին. կը փափաքի ելեքտրական կառքի գիծ մը երկարել մինչև Քոսթիկ Փարք և զերեզմանատուն: Կուզէ հասարակաց պղտիկ պարտէզներ շինել քաղաքին այլևայլ մասերուն մէջ: Կը համակրի այն ամէն բարենորոգմանց որք կրնան ժողովրդին օգտակար ըլլալ ու քաղաքի զարգացման նպաստել:

Ըսթէտհըմ գաղափարակից է քաղաքի փաստաբանի պաշտօնին համար կարգել մէկը որ անկախ ըլլայ ամէն ազդեցութիւններէ, և վճարել անոր այնպիսի թոշակ մը որ բաւական ըլլայ՝ անոր ամբողջ ժամանակը քաղաքի գործերուն նուիրելու:

Աս ընտրելին ալ զինեւտուներու խնդրոյն աւագ կարեւորութիւն չընծայեր, թէև կարեւոր հարցերէն մին կը նկատէ զայն: Մեծամասնութեան ձայնը պիտի վճռէ այս խնդիրը, և ինչ որ ըլլայ անոր որոշումը, իբրև քաղաքացեւ՝ պիտի չհնազանդի անոր ու գործադրէ զայն:

Չարլըս Տիթոյ— Չորս տարի առաջ Սիթի Թրըսթիէ ընտրելի էր այս թեկնածուն, որ քանի հարիւր քուէով միայն կորսընցուց ընտրութիւնը: Այս տարի նորէն կը ձգտի նոյն պաշտօնին ու ժողովրդի քուէն կը խնդրէ: Չորս տարի առաջ անոր չի յաջողելու գլխաւոր պատճառը իր Ֆրանսացի ըլլալն էր: Յայտնի է թէ տեղացիք ընդհանրապէս օտարական մը չեն ուզեր պաշտօնեայ ընտրել: Ազգայնական խտրութիւնը զիտնալու է թէ հոս Հայոց դէմ չէ միայն, թէև Հայերուս դէմ եղած խտիրը ատելութեան սահմանները կանցնի: Բայց Տի Թոյ գիտնալով թէ բնիկ Ամերիկացուց թիւը քաղաքիս մեծամասնութեան թիւնը չի կազմեր՝ այս տարի նորէն հրապարակի վրայ է՝ վրտաւորութիւնով մեծաւ մասամբ ոչ բնիկ քուէատուներու օգնութիւն. թէ Հայոց քուէներուն մեծ պէտք ունի այս թեկնածուն աւելորդ է ըսել, քանզի Հայոց նման օտարական մը ըլլալով հանդերձ՝ մեր գաղութին մօտէն ծանօթ է: Պտուղ գնող մը ըլլալով ունեցած է շատ մը առևտրական յարաբերութիւն Հայոց մեծ մասին հետ ու իր ընթացքով վայելած է անոնց վստահութիւն ու բարեկամութիւնը:

Ճ. Ու. Նիւլը— Թրըսթիի համար, Տրդ շրջանակէն, ընտրելի է Նիւլը որ ծանօթ դէմք մըն է Հայոց մանաւանդ այդ դասակարգին որ հաստատուն կալուած ունի այս քաղաքիս մէջ. Նիւլը օգնական Էսէսըր ըլլալով, երկու տարիէ ի վեր առիթ ունեցած է շփուիլ անոնց շատերուն հետ և իր արդար վարմունքով անոնց ամենուն ալ գնահատութիւն արժանանալ. Նիւլը որ ազատ որմնադիր մըն է, եկած է Ինտիանա նահանգէն. հոն գաւառի մը երկրաչափը եղած է երկու տարի և սիրուած է ժողովրդէն. հոս ալ զինքը ճանչցող ամէն մարդ զայն կը նկատէ յարմար անձ մը իր ձգտած պաշտօնին որուն կրնայ պատիւ բերել. Եկեղեցական գործերու մէջ ալ ծանօթ անձ մըն է ինք, իսկ Քրոմպրիէնտ Երիցական եկեղեցւոյ պաշտօնեաներէն մին եղած է երկար ատենէ ի վեր և ժողովրդեան յարգանքը շահած է ամէն կերպիւ:

Ու. Ուայանթ.

Քաղաքիս Տրդ ուօրտէն Թրըսթիի համար ընտրելի է այս անձ: Յառաջդիմական լայն գաղափարներու տէր մարդ է ինքը. կը հաւտայ տան և ընտանեկան յարկի ապահովութեան, քաղաքի զարգացումին՝ նիւթական և բարոյական տեսակէտէ, կը հաւտայ փոխադրութեան զիւրութիւններու, քաղաքիս Վարչութիւնը խնայողական կերպիւ վարելու գաղափարին: Ֆրէզնօի փողոցները նախանձելի վիճակի մէջ զնելը իր փափաքներէն մին է:

Մեծամասնութեան ձայնին հնազանդելու գաղափարին կը հաւտայ խորապէս: Սըլուէի խնդիրներու մէջ անկախ դիրք մը ունի: Եթէ մեծամասնութիւնը զանոնք փակել ուզէ՝ Ուայանթ ժողովրդի կամքը պիտի յարգէ ամէն կերպիւ. եթէ հասարակաց ձայնը այդ հարատուութիւնները բաց ձգել նախապատիւ սեպէ անոնց խիստ կանոնաւորումը իր պարտականութիւնը կը նկատէ՝ եթէ ընտրուի:

Ուայանթ Հայոց անծանօթ մէկը չէ. կը ճանչնայ շատեր. և իր ճաշցողներուն սիրելի բարեկամ է: Ազգային խտրութեան չի հաւտար. ամէն մարդ յարգելի է իրեն համար՝ անոր անձնական արժանեաց համաձայն:

Ուայանթ առիթ ունեցած է շատ մը Հայոց հետ պտուղի գործընել, և ամեն անգամ անոնցմէ գոհ եղած է, և անոնք դժգոհութիւն մը ունեցած չեն իրեն դէմ: Եթէ ընտրուի, Հայք կըրնան անոր մէջ իրենց անկեղծ բարեկամ մը գտնել:

Ուայանթ Հայոց քուէն սասանալ կը փափաքի:

Հ. Ֆ. Մարթին.

Քսան մէկ տարիէ ն վեր այս քաղաքի մէջ ապրած է այս թեկնածուն որ Տրդ ուօրտէն ընտրելի է Սիթի Թրըսթիի համար: Քիչեր կան որոնք իրմէ աւելի յարաբերութիւն ունեցած են Հայոց հետ ու սիրուած են անոնցմէ: Իր անձնական գործն է չէնքեր փոխադրել, և իր այդ գործի բերմամբ ծանօթացած է շատ Հայերու հետ, որոնք ամէնն ալ մասնաւոր համակրութիւն կըզգան իրեն հանդէպ: Եթէ այս թեկնածուն ընտրուի՝ մեծաւ մասնութեան կամքը պիտի յարգէ Սըլուէի խնդրոյն մէջ: Եթէ ժողովուրդը ուզէ զայն պահել՝ Մարթին անոր կանոնաւորումին պիտի աշխատի. եթէ փակել որոշէ՝ անոր որոշման պիտի հնազանդի:

Նախապաշարեալ չէ այս թեկնածուն Հայոց դէմ. անոնց պակասութիւններն և յանցանքները զիտէ իրենց որոշ չափով, և կը հաւտայ թէ ժամանակի ընթացքին մէջ անոնք կանհետանան անշուշտ: Եթէ ընտրուի իր պաշտօնեայ՝ բնաւ խտիր չի պիտի դնէ ու է ազգայնութեան միջև: Քաղաքին գործերը կը հաւտայ քաղաքացիներու միայն տալ, և ոչ թէ օտարականներու:

(Շարունակութիւնը տես վերջի երես)

ՉԵՂՋՈՒՍԾ ԳԻՆ ՔԱԼԻՖՕՐՆԻԱ ԳԱԼՈՒ

Մարտ և Ապրիլ ամիսներու մէջ

Նիւ Եորքէն - 50,00 տու.	Չիքահոէն - - 33,00 տու.
Օմահաէն - 25,00 տու.	Քէնզըս Սիթիէ - 25,00 տու.
Սէնթ Լուիզէ - 30,50 տու.	Նիւ Օրլինսէն - 30,50 տու.

Բարեկամներդ բերել տուր Արևելքէն մեր միջոցաւ

Սրտորն փսիփիքՔըմբի,

ՖՐԷՉՆՕ, ՔԱԼԻՖՕՐՆԻԱ.

ՀՕՐԷԼ ՆԱՏԻԷՕ LOU ՍՆՃԸԼԸՍ
Քալիֆորնիա

Ամենակեդրոնական գիրք - - - - - Չափաւոր գին
- Առաջին և Սփրինկ փողոցներուն անկիւնը -

Պ. Ի. Հէպըրդէնք Ա. Մ. Թուրթէքըր

Վայսուկիա Փրէյնիկ Միդ

Իսթ և Սէնթըր փողոցներուն անկիւնը, Վայսուկիա, Քալիֆորնիա

Շէնքի մէջ գործածուելիք Միլի վերաբերեալ ամեն բան
Գուռ, Պատուհան, Սիւն, զարդարանք, աստիճաններ և այլն ևն.

Թուլարա գաւառի Հայոց կը փափաքինք ըսել թէ մեզ զի-
մելով ոչ միայն զրամ կրնան խնայել այլ մենէ կըստանան նոյն
ապրանքը որուն համար բարձր գին կը տրուի ուրիշ տեղ. Եկուր
տես մեզ՝ ուրիշ գնելէ առաջ. Թէլէֆօն մէյն 72.

Ա. Բ. Քարնի Ա. Ո. Փրէսթըն, Տնօրէն

Էքսքըր Լըմպըր Քըմբի

- Էքսթըր, Քալիֆորնիա -

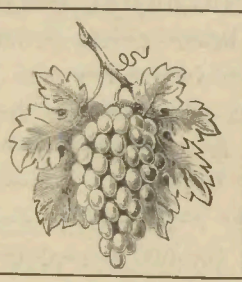
Օրէկըն Փայն, Ռէտօլուփ, և Մամթըն Փայն ատաղձ ու շէնքի
- վերաբերեալ ամեն պէտքի առարկայ. -

Եթէ Թուլարա գաւառի մէջ ունէ տեսակ շէնք շինել տալու
նպատակ ունիս՝ եկուր մեր գնեմն ալ հասկցիր ուրիշներէ գնելէ
առաջ: Իրամ կը շահիս մենէ գնելով. մեր գիները աժան են:

**ՓԻԸՐՍ ԵՒ
ԷՆՏԸՐՍԸՆ,**

ԱՆՇԱՐԺ ԿԱԼՈՒԱԾ
ԵՒ

Ա. Պ. Ա. Հ. Ո. Վ. Ա. Գ. Բ. Ո. Ի. Թ. Ի. Ի. Ն.

Թիւ 1152 ձէյ փողոց, Ֆրէզնօ, Քալիֆորնիա.
Ամեն կարգի և ամեն տեսակ Չաստատուն կալուածներ կը
վաճառեն զիւրին պայմաններով: Կրակի ապահովագրութեան
27 գլխաւոր ընկերութեանց տեղական ընդհանուր ներկայացու-
իչներն են այս քաղաքիս մէջ:

Օ. Մաք Հէնրի ընկերութիւն

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ՄՍԱՎԱՃԱՌՆԵՐ

Պատրաստ ենք միշտ գնել ու է քանակութեամբ արջառ,
ոչխար, խոզ ևն. առաջնութիւն տալով միշտ տեղական կենդա-
նիներուն:

Կովի, ոչխարի և խոզի ընտիր միս պատրաստ ունինք ամեն
ժամանակ: Այս վէլիի մէջ ամենաընտիր Սուէճը կը շինենք
մենք: Գիներու համար զիմելու է մեզ.

Գրասենեակ - Ա. և Ֆրէզնօ փողոցներուն անկիւնը,
- - Թէլէֆօն մէյն 270 - -

ՊԷԼ ԵՂԲԱՐՔ,

ՀԱՅՈՑ ԾԱՆՕԹ ՄԵՌԵԼԱԲԱՐՁՆԵՐԸ

Հէրիս պլաք, Ֆրէզնօ փողոց, ձէյի և Բէյի մէջտեղ.
Թէլէֆօն, - Մէյն 160, - - - Ֆրէզնօ, Քալիֆորնիա,

Նէլընդ Պէնք ալ Վայսուկիա

Վայսուկիա, Քալիֆ.

Դրամազուլիս 200,000 տուար, Աւելցած և շահ 100,000 տուար
Քլարէնս Սմիթի, Նախագահ Ս. Ճ. Կիտինկո, փոխ Նախագահ
Լ. Ս. Հայտ, Գանձապահ Լ. Լ. Լորէնս, Օգնական Գանձապահ
Թուլարա գաւառի Հայոց զրամապահ զրամատունն է այս որ
իր հայ յաճախորդաց համակրանքը շահած է արդէն:

ՖՐԷՉՆՈՅԻ ՖԸՐՍԹ ՆԷՇԸՆԸԼ ՊԷՆՔԸ

Վճարեալ զրամազուլիս - - - 500,000 տուար
Աւելցած - - - - - 140,000 տուար
Օ. Ճ. Ուուալըրտ, Նախագահ. - Ճ. Վօկըլ, Փոխ-Նախագահ
Ու. Ճ. Տիքէյ, քարտուղար. Է. Ա. Ուուրօնտ, Գանձապահ. Բօյ
Փուրլըմ և Ճ. Ճ. Ուիլսոնթ, օգնիկն գնձապահ: Վարիչք՝ Ու. Հ.
Քրօքըր, Վօկըլ, Օ. Ճ. Ուուալըրտ, Ու. Ճ. Տիքէյ, Է. Ա. Ուուրօնտ
- - - Ֆրէզնոյի ամենաչին զրամատունն է ասիկա -

U. S. Depository.

Փոխանակագիր կուտանք Խարբերդի, Էրզրումի և Օսմ. ուրիշ
զլխաւոր քաղաքներու վրայ.

ՖՐԷՉՆՈՅԻ ԻՒՆԻԸՆ ՆԷՇԸՆԸԼ ՊԷՆՔԸ

Դրամազուլիս - 150,000 տուար:
o o o ՊԱՇՏՕՆԵԱՄՔ ԵՒ ՎԱՐՉՈՒԹԻԻՆ ԴՐԱՄԱՏԱՆ o o o
Ու. Օ. Մայըլ, Սի. Բ. Փըքէյպը, Ու. Բ. Փրայս,
Նախագահ Փոխ-Նախագահ Գանձապահ
Բուտոյֆ Ըսփրէքըլ, Ա. Պ. Բլարք, Ա. Սաքս, Ճ. Տ. Քալընս,
Ֆ. Ճի. Տաու, Ֆրէնք Բիչօրն, Ս. Լ. Ուուրթըր, Քրիս. Ճօրկնսըն
- Վարձու - Սէյֆ տիփաղիթ պաքսեր -
Ներքին և օտար փոխանակագիրներ

ԱՊԱՀՈՎԵԱԼ ԷՊԸՍԹՐԻԲՈՆԵՐ ՍՏԱՆԱԼՈՒ ՏԵՂԸ

Երբոր գնելիք երկրիդ չչգրիտ մէկ էպսթրէքթը ձեռք կը սերես՝ հաճելի բան մըն է գիտնալը թէ նոյն էպսթրէքթը քեզ տուող ընկերութիւնը վստահելի հաստատութիւն մըն է, և թէ ունի իր ետև գրամական կարողութիւն նոյնը ապահովելու համար: Կարելի է այս բանը ըսել Ֆրէզնօ Քաունթի էպսթրէքթ Քամբրի ընկերութեան մասին որ հաստատուած է 1871 թուին և ունի 100,000 տուարի վճարեալ գրամագումար: Այս ընկերութիւնս կուտայ երկրի մը կատարեալ էպսթրէքթը, գաւառէս դուրս բընակողներուն թէքսերը կը վճարէ իրենց հաշուին և 'էքքօ' գործառնութեանց կը նուիրէ մասնաւոր ուշադրութիւն: Եթէ կը խորհիս կտոր մը երկիր գնել՝ հարիւրաւոր տուարներ կրնայ ըլլալ որ շահիս եթէ գնելէ առաջ այսպիսի ընկերութեանէ մը ստանաս նոյն երկրին կատարեալ էպսթրէքթը:

ՄԱՐՇԸԼ՝Ս ՆԵՐՍԸՐԻՍ

Կ Ե Դ Ի Ո Ն Ա Վ Ա Յ Ի

Ի. քէլիթթըս և Է. քէլիա ծառերու, արմաւենիներու, ամեն տեսակ պտուղի և զարդի ծառերու և որթերու

Է. Ս. ՈՒ. ՄԱՐՇԸԼ և ՈՐԴԻ, Ֆրէզնօ, Քալիֆօրնիա
Օֆիս, 1143 Ա. փողոց, Փօսթօֆիս պաքս 161

Խանութի թէլէֆօն՝ մէյն 970 Տունի թէլէֆօն՝ մէյն 2284

Սի. Է. Պրօուտօր և Ն Որդի

— Վաճառական —

ՊԱՏԻ ԹՈՒՂԹԻ

Ներկել ասուն, շէնք ևն. թինթ ընել և պատերը թուղթել
Գիններ կը տրուին շատ հաճութեամբ

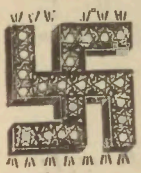
2226 Թուլարա փողոց, Ֆրէզնօ, քալ.

ԲՈԼՈՐ ՆՇԱՆԱԻՈՐ ՀԱՅԵՐԸ ՄԵՆԷ ԿԸ ԳՆԵՆ ՆԵՐՍԸՐԻՒ ՎԵՐԱԲԱՐԵԱԼ ԱՄԵՆ ԿԱՐԳԻ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ

ՖՐԷԶՆՕ ՆԵՐՍԸՐԻ

928 Ա. փողոց, Հիւզ հօթէլին դիմացը, Ֆրէզնօ, Քալիֆօրնիա.
— Ֆ. Հ. ՈՒԻԼՍԸՆ, Սեփականատէր —

Ամեն տեսակ Պտուղի ծառեր, որթատունկեր, զարդածառեր, Վարդենիներ և ամեն տեսակ տունկեր ու հունտեր
Պատկերազարդ ցանկի տեսարակ մը ձրի կուտանք փափաքողաց:

ՖՐԷԶՆՕ ՃԻԻԸԼՐԻ ՀԱՈՒՉ

Գ. Մ. ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ, Տէր

ԳՈՀԱՐԵՂԷՆՔ, ԺԱՄԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ
— Հաստատեալ 1889 —

1456 Ա. փողոց, Ֆրէզնօ, Քալիֆօրնիա

Կաղանդի նուէր գնելու համար ուրիշի դիմելը դրամի պարզ կորուստ կը նշանակէ: Բաղդատէ մեր ապրանքներն ու գները ուրիշներուն հետ եթէ կը տարակուսիս Մեր արծաթեղէնները պիտի վերջացնենք ու որոշած ենք աժան ծախել գանձնք: Եկուր տես ինչ կրնաս ընարել անոնցմէ: 25 առ 100 զեղչած ենք գները:

Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Յ Ի

Թէլէֆօն ԵՐԿՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ Մէյն 2595
344 ՃԷՅ Փողոց, Ֆրէզնօ: 2. Է. ԿԻՆԵԱՆ, ԽՍԲԱԳԻՐ.
Նամակ դրամ, կամ ծրար զրկել հետեւեալ հասցէին՝

To The Citizen Publishing Co.

P. O. Box 1224.

FRESNO, CAL.

Ֆրէզնօի Ֆարմեր'ս Նէշընըլ Պէնքը

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԻ ՈՒ ՍԸՐՓԼԸՍ 400,000-00 Տուար

ԱԼՖՐԷՏ ՔԸԹՆԸՐ, Նախագահ ՈՒՕԼԹԸՐ ՇՈՒՄԷՅՔԻՐ, Գանձպահ,
Է. Է. ՄԱՆՀԷՅՄ, Փոխ Նախագահ և Տնօրէն.

Զօրաւոր, Ապահով և պահպանողական կերպով կառա-
..... վարուած գրամատուն մը

U. S. DEPOSITARY.

Անհատներու, ընկերութեանց և քօրփորէշըններու
— գրամահաշիւները կը հրաւիրուին —

**ՄԱՔ ՆԻԸԼԻ ԱՄ Ե Ն Ա Ը Ն Տ Ի Ր ՈՒ
ԽՈՏԱԻԷՏ ՓԷՍՉԸՐԸ
ԿԵՆԴԱՆԵԱՅԴ ՀԱՆ- ԱՐՕՏԱՏԵՂԻՆ
ԳՍՏԱՎԱՅԻՆ ՈՒ**

Նօրթչ Էմիլիի վրայ՝ քաղաքէս վեց մղոն արևմուտք
Երբ ձիերուդ պէտք չունիս՝ հոն զրկէ գանձնք: Ամիսը մէկ տու.
Ընտիր մատակարարներ (այլըր) կը պահեն հոն: Անոնց ծառայ-
ութեան գինը 10 տուար է. թէլէֆօն Ըսթէյթ 2284

ԵՐԿԻՐ ԳՆԵԼ ՈՒՋՈՂՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Մեծ Պատեհոչիւն կ'առաջարկուի

Մախու ունինք պարապ և մշակուած երկիրներ. Պարապ երկիրները կը ծախենք՝ էյքըր 65, 75 և 100 տուարի. 5 տու. կանխիկ, մնացեալը 5 կամ 8 տարիէն վճարելի: Շատ զիւրամատչելի գներով կը ծախենք մշակեալ երկիրներ. պայմանները դու կրնաս որոշել: Ունինք 20, 40, 80 և 160 էյքըրնոց ընտիր կտորներ: Մենք երկիր գնող Բիտլիի հայերէն կրնաք հարցնել մեր մասին:

Է. Ա. Մ. ՈՒԷՊ և ՃԷՕՐՃ ՆՈՐՈՑԵԱՆ, Բիտլի, Քալ.

ԷՍ. Հեկտորյարնի,

Նպարեղէն, Երկաթեղէն և Երկրագործական գործիներ
... Վայսէլիա, Քալիֆօրնիա ...

Վայսէլիաի և չրջակայից Հայերը այս մեծ վաճառատունէն գընելով ոչ միայն ամեն բանի ընտիրը գնած կըլլան այլ գներու չափաւորութենէն կօզտուին մեծապէս ու հայասէր տան մը հետ կապուած կըլլան: Շատ Հայեր այս վաճառատան մնայուն յաճախողներն են հիմայ. Առաջին անգամ զայն փորձողները ուրիշ երթալու սխալը գործած չեն բնաւ. Գուն ալ փորձէ, և գոհ պիտի մնաս ամեն կերպով:

ԷՍ. ՀԷՆՏԸՐՍԸՆ, Վայսէլիա, Քալ.

ՊՐՈՒՔՍ ԵՂԲՐԲ

1050 ՃԷՅ փողոց, Ֆրէզնօ, քալ. թէլէֆօն մէյն 1004

Ամեն տեսակ ծառ ոչ որքատունկ

Մըքէթ, մարակա, Չինֆընտէլ և այգիի ուրիշ ամեն տեսակներ
Գեղձի, ծիրանի, թուղի, նարինջի և զարդի ծառեր
Ամեն ապրանք որ մենք կը գնուի ամեն կերպիւ ապահովեալ է:
Հայերէն շատ քիչեր չեն ճանչնար մեզ: Հարցուր ծանօթ
մէկէ մը մեր տան և առևտուրի նկատմամբ այլոց երթալէ առաջ.

* * * * * Գիններ միշտ չափաւոր * * *

Վաճառատեղին — Թուլարա փողոց, Սանթա Ֆի տիֆօի մօտ

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԻՔ
— Ընտրութիւն Ապրիլ 12ին, 1909 —

ՍԻԹԻ ԹՐԸԱԹԻԻ ՀԱՄԱՐ

Թ. Է. ՀԸՅՑ

Ֆրէզնօի առաջին ուրտին կողմանէ

ՍԻԹԻ ԹՐԸԱԹԻԻ ՀԱՄԱՐ

Ճ. ՈՒ. ՆԻԸԼ

Ֆրէզնօի հինգերորդ ուրտի կողմանէ

ՍԻԹԻ ԹՐԸԱԹԻԻ ՀԱՄԱՐ

ՈՒՕԼՍԻ ՈՒԱԷՅԱՆԹ

Ֆրէզնօի հինգերորդ ուրտին կողմանէ

ՍԻԹԻ ԹՐԸԱԹԻԻ ՀԱՄԱՐ

ՉԱՐԼՍ ՏԻԹՕՅ

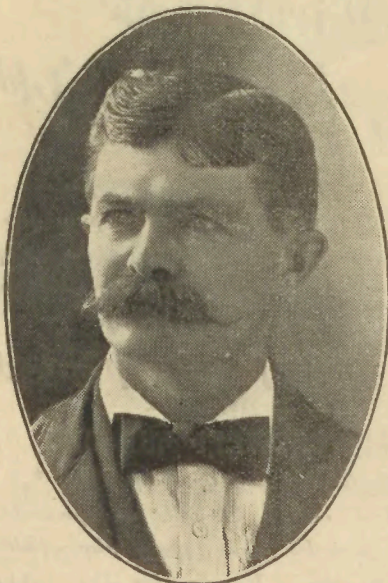
Ֆրէզնօի երրորդ ուրտին կողմանէ

ՍԻԹԻ ԹՐԸԱԹԻԻ ՀԱՄԱՐ

Հ. Ֆ. ՄԱՐԹԻՆ

Ֆրէզնօի հինգերորդ ուրտին կողմանէ

ՍԻԹԻ ԹՐԸԱԹԻԻ ՀԱՄԱՐ

ՏԱՆ ՏԻՉՄԻԻՔՍ

Ֆրէզնօի ութերորդ ուրտին կողմանէ

Ռշեպարար Եղարար

Սան Ուօքին վալիի գլխաւոր Գեղազործք
Զուտ դեղեր և Ծօթօկրաֆի պիւսոյք
Քէյ և մարիփողա փողոցներու անկիւնը
Թէլէֆօն՝ մէյն 14 - Ֆրէզնօ, Քալ.

ՍԱՆ ՈՒՕԻՒՆ ԷՊՍԹՐԻԷՔՐ ՔՍՄԲՆԻ
1156 Ճէյ փողոց, Ֆրէզնօ, Քալ.
— Թէլէֆօն՝ մէյն 343 —

ՈՒ. Օ. ՄԱՅԸԼՍ, նախագահ, Ա. Պ. ԲԼԱՐՔ,
փոխ-նախագահ. ՃԵՐՎԻՍ ԸՍԹԹՐԻԹԸՐ, ՈՐԴԻ,
Քարտուղար. ՅԱՐՄԸՐՍ ՊԷՆՔ, Քանձպահ.

Գրամազուրի՝ 100,000 սուլար
Սմեն հողերու, ջրի և հանքային կայուածի
Էպսթրէքթներ Ֆրէզնօ գաւառի համար.
Հոս գաղով կը շահէս գրամ և ժամանակ:

Ըսրիվրնս եւ Պիւն,

Մ Ե Ռ Ե Լ Ա Բ Ա Ր Չ Ք

1141 Ա. յ փողոց, Ֆրէզնօ, Քալիֆօրնիա.
Քօրօնրրի օֆիս — Բաց է միշտ
— Տիկին սպասարկու —

Տրք. Պ. Ռիվիլանս,

— ՉԻՈՒ ԵՒ ԱՐՋՍՈՒ ԲԺԻՇԿ —

Երկարամեայ փորձառութիւն. մասնագէտ
... վիրարոյժ և ատամնարոյժ ...

Եթէ ո և է ատեն կենդանիներդ բժշկի
պէտք ունենան, ամենէ փորձառուն դիմէ:
Չի կայ երկրագործ մը որ մեզ դիմած
ու զոհ մնացած չըլլայ. Եատ հայեր կան
մեր յաճախորդաց ցանկին մէջ.

Հիւանդանոց և օֆիս — Էյ և Թուլարա
փողոցներուն անկիւնը, Ֆրէզնօ.
— Թէլէֆօն՝ մէյն 399.

ՀԱՅ Հաց ՀԱՅ Հաց ՀԱՅ Հաց ՀԱՅ Հաց ՀԱՅ
ՀԱՅ Հաց ՀԱՅ Հաց ՀԱՅ Հաց ՀԱՅ Հաց ՀԱՅ

Սմեն հացագործ հաց կը պատրաստէ
Բայց ՄՕՏԷԼ ՊԷՅՔԸՐԻՆ է որ
ամենապատուական հաց կարտադրէ: Հոս
կը շինուի հոչակաւոր ՊԸԹԸՐ ՆԸԹ հացը:
Հարկ չի կայ երկարաբանութեան. նկանակ
մը գնէ փորձի համար ու դատէ:
ՄՕՏԷԼ ԸՍԹԻՄ ՊԷՅՔԸՐԻ,
2037 Ֆրէզնօ փողոց Թէլիֆ. մէյն 746

Ծ Ա Ռ Ո Ւ

Վաճառելի Սմեն Տեսակներէ

ԴԵՂՁԻ ԾԱՌԵՐ

Խաղողի որթատուներ

Զ Ա Ր Դ Ի Ծ Ա Ռ Ե Ր
Գինները չափաւոր. մեծաքանակ գնողներու
համար առանձին սակագին
Ք. ՆԱՔԱՄՈՒՐԱ ԵՂԲԱՐՔ
ՆԸՐՍԸՐԻ. Օֆիս 1414 Քըրն փողոց, Ի և
Էֆ փողոցներուն մէջտեղը, Ֆրէզնօ, Քալ.
— Թէլէֆօն մէյն 3071 —

ՏՔԹ. Ճ. Հ. ԷՅՔԸՆ

Մասնագէտ հինգած հիւանդութեանց
Սենեակք Թիւ 9 և 10, Փէթըրսըն Պլաք
Ֆրէզնօ — Թէլէֆօն՝ մէյն 593 — Քալիֆ.
Հիւանդ կ'ընդունի առաւօտեան
Օէն 12, կէսօրէ վերջ ժամը 2էն մինչ 5.

Տքթ. Պասեանի պատրաստած դեղը դողի
տենդի համար: Գինն էմէկ տոլար:

ԿՕԼՏԸՆ ՐՈՒԼ ՏՐԸԿ ԸՍԹՕՐ

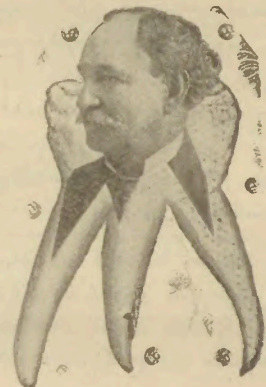
— Ա. ՃԷՅ ՏԻՊԷՐԹ, տէր. —

Դեղեր, քիմիականներ, արդուզարդի առար-
կաներ, հոտաւոր ջուրեր, օճառներ, ևն.
1830 Մարիփողա փողոց, Ֆրէզնօ, Քալ.
Թէլէֆօն — — մէյն 347

ԱԿՈՒԱՆԵՐՈՒԴ

Հոգ տար, որպէսզի ստամոքսդ չի վնասուի
Այսօր նորոգուելիք ակուան վաղը
Թերևս հարկադրուիս կորսնցնել վերջնապէս
Եկուր մեզ տես քանի որ ուշ չէ:
մեր գիններէն նմոյշ մը

Sp. P. No. 5081

Ստամոքսը շարք մը, տոլ 5.00
Ուրի քիմիան, 92թ. տալ 4.00
Ուրի քիմիան, պղտիկ տեսակի 1.00
Մասնացաւի ակուան քաշի 50
Բնութիւն և կրտսնորի էն

Ֆրէզնօի ամենաառաջին Տէնթիսթը
Առանց ցաւի ստամոքսահանութիւնը այս քա-
— զաքի մէջ ստորածող անձը: —
Սենեակ 26-27-28 Ֆիլք պիլտինկ, Ֆրէզնօ,
— Թէլէֆօն՝ մէյն 628 —

ՍԱՆ ՈՒՕԻՒՆ ՏՐԸԿ ՔՄԲՆԻ

Զբողեալ մեծ դեղարանը
1933 մարիփողա փողոց, Ճէյի մօտ, Ֆրէզնօ
— Թարմ դեղեր, զուտ դեղեր —
Եատ մեծ ինամով կը պատրաստուին հոս
դեղագիրները չափաւոր գիններով միայն.
Տեղական բոլոր դեղարաններէն աւելի կայ
— յաճախորդներ ունեցած ենք միշտ.

ԲՕՅԸԼ ՔԱՅԷ

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՃԱՇԱՐԱՆ

Թիւ 1836 արիփողա փողոց, Ֆրէզնօ. —
Չափաւոր գիններ, մաքրութիւն և ըն-
տիր խոհարարութիւն: Կարժէ փորձել:

Տանիւլ Մեֆաճըն Մօրիս Է. Փաւլը

ՓԱՌԻԸՐ և ՄԲՑԱՃԸՆ

Հայոց Փաստաբաններն ի Վայսէլիա
այսէլիա . . . Քալիֆօրնիա

ԾԱԽՈՒ

300,000 որթատունկ (Բուժըտ): Մըս-
քէթ, մալակա, թամսըն սիտլէս, Ֆաշըր-
զակօ, զինֆընտէլ, կրէնէշի, միշըն. Տէ
Բէյի ճամբուն վրայ, կէս մղոն հարաւ, Մա-
թէյ Վաշնըրիէն մէկ ու կէս մղոն Արևելք,
Հ. Ու. Բայթըն, Բաւթ 2, Ֆաւլըր.

Միւր Դեղձի ծառեր, մըսքէթ, մալակա
և թամսըն որթատունկեր. Տէլ Բէյէն երկու
մղոն հարաւ, Մի. Բ. Վուտ:

Աժան. 20 էքըր, 5 սենեակով տուն,
ընտիր ջրհոր. Գին 1000 տուր, կէսը կան-
խիկ. մնացածին ժամանակ. Գիմել 1240 էլ
փողոց, Ֆրէզնօ.

Թուլարա գաւառին մէջ Նարինջի եր-
կիր. Եթէ կուզես ամենաընտիրը ձեռք բե-
րել գնելով բլուրներով պաշտպանուած նա-
րինջի երկիր, ուր ծառերը սառի դէմ հարկ
չկայ պաշտպանել և ուր նարինջի գործը ըս-
կած է արդէն ծաղկիլ, եթէ կուզես եր-
կաթուղեաց մօտ ըլլալ, առատ ջուր ունե-
նալ՝ այնպիսի գներով որք պիտի դարմա-
ցնեն քեզ, դիմէ առ ձէօրձ Ու. Պիտուէլլ,
Օրօսա, Թուլարա քաւնթի. քալիֆ.

Միւր, ըրի քրօֆըրտ, ուայթ նէքթը-
րին, բէտ նէքթըրին, թըսքըն քլինկ և օրէնջ
քլինք դեղձի ծառեր: Գնելէ առաջ մեր գը-
ները հասկցիր: Սուսիտա և Ընկերութիւն,
պաքս 143, Ֆաւլըր, քալիֆ.

Մեր Իւքէլիֆթըս ծառերու նմոյշները
եկած են. Պու կըմ՝ 100ը 1.50ի, հազարը՝
12.50ի. Բէտ կըմ և ուրիշ սառի դիմացող
ամեն տեսակներ՝ 100 հատը 1.65ի, 1000ը
13.50ի, ճամու ծախքը մեր վրայ: Եկուր և
տես դանոնք, Օկըլ Հաւզ, էյշ փողոց, Չէմ-
պըր ալ Քամըրի դիմացը, Ֆրէզնօ. Մեծ
քանակով գնողներու համար զեղջ. տնկելու
համար ածան դին. Գիմել մանրամասնու-
թեանց համար առ՝ ձէԱՆ ԹՐԷԻՊՕԼ,
Օկըլ Հաւզ, Ֆրէզնօ, քալ.

ՀՈՒՆ ՈՒՆ ՈՒՆ Տ

Հարկ եղած բանջարեղէններդ դուն
անձամբ հասցուր. ժամանակները շատ նեղ
են: Այս կարգի ամեն տեսակ հունտեր կը
պաշենք մենք:

ՀԵՄԸՆՏ

ՍԻՏ ՏԷՓԱՐԹՄԷՆԴ

Հիւզ Հօթէլին դիմացը, Թուլարա փողոց,
— Ֆրէզնօ, Քալիֆորնիա —

Օ. Տարձիխ

Ֆրանսական

Հ ա ց ա գ ո յ ծ

1220 Գէյ փողոց, Ֆրէզնօ, Քալիֆորնիա
Փորձէ անգամ մը մեր Ֆրէնջ և կամ
Քուէյքը հացերը: Երկուքն ալ կը յարմա-
րին հայկական ճաշակի:

ՔԸՐՔՄԸՆ ՆԸՐՍԸՐԻՍ

ձէՅ և ԳԸՐՆ ՓՈՂՈՑՆԵՐ

Ֆրէզնօ, Քալիֆորնիա

Ամեն տեսակ պաուղի ծառեր, ամեն տեսակ
խաղողի որթեր, զարդածառեր, ևն.

ԳԻՆԵՐՐ ԱՃԱՆ

ԱՊՐԱՆՔԸ ՊԱՏՈՒԱԿԱՆ

Պէկը ալ Թոշարա

Թուլարա, Քալիֆորնիա.

Վճարեալ դրամադուրի 50,000 տուր
Յաւելում՝ 35,000 տուր

Պաշտօնեայք: Ի. Լէյթըրլլ նախագահ, ձ. Կոյամըն՝
փոխ-նախագահ, Լ. Լ. Էպըրթօն-
պի՝ գանձապահ, Ու. Փ. Ուիլլմս՝ փոխ-գան-
ձապահ, Վարրինքեր: Ի. Լէյթըրլլ, ձ. Կոյա-
մըն, ձ. Հ. Մօրթըր, Տ. Պ. Մօրթ, ձ. ըՄարշ
Թուլարայի Հայերը տարիներէ ի վեր
այո դրամատան հետ կընեն իրենց դրամա-
կան բոլոր գործողութիւնները: Ամենաապա-
հով սեղն է վստահելի տեղեկութիւններ
ստանալու տեղական ամեն տեսակ կալ-
ուածներու նկատմամբ:

ՓԱՅՏ

— ԵՒ —

ԱՇՈՒԽ

Ֆրէզնօ ՖԻԵԼԼ ԲՄԲԵԻ,

Թիւ 102 Օ փողոց, Թէլէֆօն մէյն 299

Մեծաքանակ և Փոքրաքանակ

- ՀԱՅ -

Մի գներ ոչրիշէն

մեր պատրաստածները տեսնալէ առաջ
Ոչ մի հացագործ կրնայ մրցիլ հիմայ մեզի
հետ: Պարապ խօսք չէ աս. Հինգ սէնթով
կրնաս փորձ մ'ընել և համոզուիլ:

Ուրիշներէ միս գնէ բայց մեր հացը կեր.

ՆԻԻ ԻՆԿԼԸՆՏ ՊԷՏԻԸՐԻ

Ա. Ատուրեան և Ընկ.

1323 Գըրն փողոց, Թէլէֆօն մէյն 2537

ՔԱԼԻՖՈՐՆԻԱ

Զոր Պատռչի

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

(ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹ.)

Այս Ընկերութիւնը կազմուած է երկրա-
գործներէ: Անոր նպատակն է փէք ընել և
ծախել շամիչ և ուրիշ ամեն տեսակ չոր
պտուղ՝ փոխադարձ շահցւ հիման վրայ:

Այգեպանները կը հրաւիրուին սիրով
գալ մեր պայմանները հասկնալ որ մեծ պա-
տեհութիւններ ունի առաջարկելիք. Չեր
շահը կը պահանջէ գալ տեսնել մեզ.

Հ. Վ. Բուտի, Նախագահ

Պ. Ի. Հըշինսըն, Փոխ-Նխագ.

Ա. Լ. Պէշէնթ, Գանձապահ

Օֆիս, 114 Ֆորսայտ պիլաինկ, Ֆրէզնօ.

— Թէլէֆօն մէյն 635 —

Տիգրան Սարոյեան

- Հայ Սափրիչ -

1217 Գէյ փողոց, Ֆրէզնօ.

Ա / Ե / 1 սէնթ - մազ կտրել 20 սէնթ

ԱՌՉԻՊՕԼԹ ԷՄՓԼԻՄԷՆԹ Ք ը մ թ ն ի ն

— 915-917 ձէյ փողոց, Ֆրէզնօ —

Այս ծանոթ տունը կ'աճառէ երկրագոր-
ծական ամեն տեսակ մեքենայ, կտրք գոր-
ծիք, հարնէս ջրհան ևն. շատ շափաւոր
գներով ու դիւրին պայմաններով:

Ճան Տիիրի գործիքներն

— ՈՒ —

*** ՓԻԹԸՐ ԵՐԹԹԸԼԻ ԿԱՌՔԵՐԸ ***

*** միայն մեր քով կը ծախուին ***

Լաւը միշտ ածան է եթէ սովորականէն
աւելի ալ վճարես անոր, բայց մեր գները
բարձր չեն բնաւ: Եկուր տես մեզ գներէ
առաջ, կամ մեր հայ յաճախորդներէն ունէ
մէկին հետ գնա տեսնուէ այս մասին:

սեւեկ գներ շաշը կը գներս

ՍԻԹԻ ՔԻՐՔԻ Համար

ՈՒ. Հ. ԲԱՅԸՆ

(այժմեան պաշտօնակալը)

ՍԻԹԻ ԹՐԸՍԹԻԻ Համար

ՍԻ. Մ. ՉԱԼԼԸՐ

(Ներկայ պաշտօնեայն)

Ֆրէզնօի երկրորդ Ուօրտին կողմանէ

ՍԻԹԻ ԹՐԸՍԹԻԻ Համար

ԸՐՆԸՍԹ ԲԼԷԹԹԻ

(Ներկայ պաշտօնեայն)

Ֆրէզնօի երրորդ Ուօրտին կողմանէ

ՍԻԹԻ ՔԻՐՔԻ Համար

ՖՐԷՏԸՐԻՒՒ ՄՈՐԹԻՄԸՐ

ՍԻԹԻ ԹՐԸՍԹԻԻ Համար

ՍԻԹԻ ԹՐԸՍԹԻԻ Համար

ՈՒ. Հ. ԹԸՔԻԸԸ

Ֆրէզնօի Երրորդ Ուօրտին կողմանէ.

Քաղաքապետի Համար

Ճ. Տ. ԸՍԹԷՏԸԸՄ

Քաղաքապետի Համար

ՃԷՂ Պ. ՄԱՅԸՐՍ

Որ գինետունները գոցելու կը հաւտայ

ՍԻԹԻ ԹՐԸՍԹԻԻ Համար

ԿՐԱՆԿ ԾՕԼԲԸՆՍԹԻՆ

Ֆրէզնօի վեցերորդ Ուօրտին կողմանէ

ՍԻԹԻ ԹՐԸՍԹԻԻ Համար

ԻԻՃԻՆ Բ. ԸՍՄԻԹՂ

Ֆրէզնօի վեցերորդ ուօրտին համար

Պ. Մ. ՀԷԷԿ, ՈՐԴԻ

Ֆրէզնօի առաջին Ուօրտին կողմանէ

ԿՈՒԿՈՒՆ ԳՈՐՏԸ

Ջուրը հոտած լճի մը մօտ
Կը բնակէր գորտ մը ծեր,
Որ ապրուստ մը հազիւ կրնար
Ճարել հոս հոն քիչ մը կեր:

Ինք շատ հպարտ անբարտաւան,
Կը կրկար օրն ի բուն,
Կը խանգարէր իր դրացեաց
Գիշերներու հանգիստ քուն,

Ձին ու ջորին, կոփն ու էշը
Եւ շատ ուրիշ կենդանիք
Եկան օր մը խորհուրդ ըրին
Իբրև մէկ մեծ ընտանիք:

Խորհուրդ խորին՝ շտտ խօսեցան,
Քֆրտեցին ծեր գորտը՝
Շատերն անոր անիծեցին
Յեղըն և օխտը պորտը:

"Իրիկուն երբ յօգնած կուգամ,
Ըսաւ էշը տիրաձայն,
Կուզեմ հանգիստ ընել քիչ մը
Ծառի մը տակ լուռ անձայն:"

"Բայց այդ ծերած գորտին ձայնը
Բոպէ մը իսկ չի կենար,
Հանգիստ ըսուած բանը չունիմ,
Աչք չեմ գոցեր քնանար:"

"Կառաջարկեմ ձեզ եղբայրներ,
Վերը գիմենք բողբենք.
Փաստարանի ալ պէտք չունքք՝
Առիժը լաւ կը ձանչենք:"

"Այո" ըսին շատեր: Սակայն
Խելացի խօսք մ'ըրաւ ձին.

"Երթանք զինքը տեսնենք առաջ,
Յետոյ գիմենք այդ փորձին:"

Համոզուեցան: Ձին ու ջորին
Գացին գորտը տեսնելու,
Ու զրացի ժողովրդեան
Խնդիրն անոր պատմելու:

Բայց երբ երկու պատգամաւորք
Հասան գորտի լճին քով,
Ջուրը ցատկեց անյայտացաւ
Անի դիտով ու ոտքով:

"Պատգամաւոր եկած ենք քեզ
Ըսաւ էշը մտացի,
Առաջարկ մը ունինք համեսաւ,
Ծերունի գորտ դրացի:

"Ջուրէն ելիր, թշնամի չենք,
Կամ դու քեզ հոս եղերք բեր,
Մեր ընկերներ պատասխանի
Կըսպասեն հոն՝ քիչ մը վեր:

"Եթէ մերժես սակայն լսել
Մեր բանաւոր խնդրանքին,
Քու անպատշաճ այլ ընթացքդ
Գէշ արդիւնքի կը հանգին:

(Շարունակելի)

Քաղաքապետի Համար

ՈՒ. Ֆ. ԹՈՒՄԻ

ՍԻԹԻ ԹՐԸՍԹԻԻ Համար

Ա. Հ. ՓԷՐԻՇ

Ֆրէզնօի եօթներորդ Ուօրտին կողմանէ

Ոստիկանական Դատաւորի Համար

Հ. Ֆ. ՊՐԻԿՍ

(Այժմեան Դատաւորը)

Ոստիկանական Դատաւորի Համար

ՖՐԷՆՔ ԼԷՆԻՆԿ

ՍԻԹԻ ԹՐԸՍԹԻԻ Համար

Ս. Ճ. ՊԸՐԼԻՅ

Ֆրէզնօի երկրորդ Ուօրտին կողմանի

ՍԻԹԻ ԹՐԸՍԹԻԻ Համար

Ճ. Ս. ՓԱԹԹԸԼ

Ֆրէզնօի երկրորդ Ուօրտին կողմանի

ՍԻԹԻ ԹՐԸՍԹԻԻ Համար

Տ. Հ. ՈՒԻԼԻԸՄՍ

Ֆրէզնօի ութերորդ Ուօրտին կողմանէ

ՍԻԹԻ ԹՐԸՍԹԻԻ Համար

ԱԼ ՄԷ ՆԻԸՐ

Ֆրէզնօի առաջին ուօրտին կողմանէ

Գպրոցներու Հոգարարձուծեան Համար

Ճ. Ֆ. ԿՕԻԻԸՄԷՆ

Գպրոցներու Հոգարարձուծեան Համար

Լ. Լ. ԱՐՉԻՊՕԼՏ

ՍԻԹԻ ԹՐԻՍԹԻԻ Համար

ՃԷՕՐՃ ՓԻՔՅԸՐՏ

Ֆրէզնօի եօթներորդ Ուօրտին կողմանէ

Խմբագիր,

'Չեր զարմանալի էլը' շատ ախորժակով կարդացի: Ամէն մարդ, բացի մի քանիներէ, սիրեց այդ հարերով կենդանին ու փայփայեց զայն: Արչափ ալ լաւ նկարագրած էիք զինքը: Քաղաքացիի այդ թուին լոյս տեսած օրէն ի վեր խօսքի առարկայ եղած էր "ձեր էլը": շատեր կը հարցնէին թէ ո՞վ կրնար եղած ըլլալ այդ երկոտանին: Ես ալ շուարած էի: Թէև քաղաքիս բոլոր էջերը կը ճանչնամ, բայց ձերինը չէի կրնար վստահարար գտնել: Սակայն քանի մը օր առաջ երբ Ասպարէզ ազգօգուտ լրագրի վերջին թիւը ձեռքս անցաւ՝ խնդիրը լուծուած գտայ հոն: Թերթի մէկ անկիւնը, սիւնի մը վրայ, փռուած նստած գտայ ձեր էլը: Անունովը չի կոչեցի զինքը, վասնզի ականջներուն ետեւը պահուած էր. բայց իր քաջութիւնը զգացի անմիջապէս. Քաջ, քաջ, քաջի ունէր երևոյթ: Գիտէ՞ք ա՛: Համբերութիւնը կարած կերէր. բանաստեղծի երևոյթ առած էր հոն, և ինչ սքանչելի բանաստեղծութիւն: Լյմասի հատեր էին գրուածները: Քերականութիւն, Հայկարանութիւն, գրականութիւն, սեռի խընդիր և ուրիշ ամէն խնդիր կը փայլէին հոն գրողին ականջներովը միասին. բայց շիտակը խոստովանելու համար "Չեր զարմանալի էլը" պատասխանը ըլլալու արժանիքը չունէր այդ տիրացուական թոփալ ստանալորը: Մայրէ ի ծայր բիրտ հայհոյութիւն էր այն ձեր անձին դէմ: Եւ որչափ զիւրին փաստ է հայհոյութիւնը, որ սակայն պէզանք կը պատճառէ ընթերցողին: Բայց "Չեր էլը" անկէ աւելին ներելի՞ էր սպասել: Ուղտին խաղէզութիւն, անոր ալ բանաստեղծութիւն: Ինչ ալ աղէկ կը յարմարի եզեր:

Բայց, պարոն Խմբագիր, ինչո՞ւ այդ մարդը կատրած էր ձեզի դէմ չեմ հասկնար: Բարեկամներ ինձ ըսին թէ իր բարկութեան գլխաւոր պատճառը էլ անուանուիլն է եղեր. Ես չի հաւատացի, և հիմայ ալ չեմ հաւատար: Ես ինչ որ էլը անպատիւ բան մը չէ. Չէ՞ որ մեր Տէրը անոր վրայ նստեցաւ: Եւ երկրորդ որ մարդը իր իշութիւնը իր ստանալորով կընդունի արդէն՝ երբ կըսէ թէ դուք "իշամեղու" մըն էք: Բարկանալու ուրիշ պատճառ մը ըլլալու է անշուշտ . . . :

Անցեալները տաք վիճարանութիւն մը ունեցայ բարեկամի մը հետ "Չեր զարմանալի էլը" մասին: Բարեկամս շատ կը մեղադրէր ձեզ՝ մեր Տիրոջ համբերատարի անունը այդ մարդուն տուած ըլլալնուդ համար. բայց երէկ եկաւ ներողութիւն խնդրեց ինձմէ և ըսաւ "Կա՛վոշ, իրաւ որ կարծէ եզեր նըստիլ այդ "Իմ զամանալի էլը" վրայ, վասնզի Ասպարէզը կարդացած էր:

Բայց ինչ որ է. վազ անցնինք այս անձին ետխայէն. թող տուէք էջերուն որ իրենց էջերը թաղեն: Ուրիշ կարծիք խնդիրներու անցնինք. խօսք հասկցողին այսքանը բաւական է անշուշտ:

Անցեալ անգամ տեղական Հայոց ոմանց կաղանդի նուէր բաժնածս ատեն պայուսակիս մէջ մտոցեր էի նորատիպ փառաւոր Ղուբան մը այն ճէնթըմէնին համար որ սկսած է մեզ քուրթրէն լեզուն հրամցնել: Ենորհակալ եմք:

Ծաղիկին— Մարիփոզա փողոցին վրայ աղուոր սփոց մը, Ֆրէզնօի աղիկներուն կողմանէ:

Ա. Թ. ին— Ատամնագործութեան վկայական մը որ արտօնեալ ըլլայ կիներու ակոսները քննել առանց ընդդիմութեան:

Յ. Գ. ին. (Յետ Գրութեան) Քանի մը նոր անուններ ևս: Կրնաք թարգմանել արդի անունը Պարսկերէնի, Չիներէնի, Ճարոններէնի, ևն. ևն.

(Շարունակութիւն երկրորդ երեսէն)

Մարթին իբր ընտրելի կը ներկայանայ, հակառակ իր գրադու-մին՝ իր դրացեաց ստիպումին վրայ, և կը հաւտայ թէ զինքը գիտցողները զայն պիտի՛ կոչեն այս քաղաքի Թրքութիւններու պաշտօնին մէջ ծառայելու շորս տարի. և այս իր առաջին հանրային պաշտօնը պիտի ըլլայ:

Դատաւոր Հ. Ֆ. Պրիկս. - Իր շորս տարուան պաշտօնա-վարութիւնը իբր ոստիկանական դատաւոր՝ գործնական ապրոյցը տուաւ թէ Հ. Ֆ. Պրիկս ոչ միայն կարող օրէնսագէտ մըն էր այլ և արդար դատաւոր մը, որ գիտէր խիղճն ու օրէնքը հաշտեցնել իրարու հետ: Երբ Պրիկս ընտրուեցաւ ներկայ պաշտօնին՝ ոստիկանական դատարանի եկամուտը ծախուց չէր բաւէր. բաց մը կար միշտ, և կարևոր բաց մը. բայց Պրիկս պաշտօնին գու-խը անցնելի ի վեր այդ բացը գոցուած է շարունակ, և այսօր ոստիկանական պաշտօնատունը եկամուտի ալ ազդիւր մըն է քաղաքիս համար: Դատաւոր Պրիկս նորէն կը ձգտի նոյն պաշտօնին ու թեկնածու մըն է հիմայ: Իր մասին շատ խօսիլ չի սիրեր, զի իր շորս տարուան պաշտօնավարութիւնը որ բաց զիրք մըն է տեղական ամէն մարդու, բաւական է ապացուցանելու թէ պաշտօնին յարմար մարդն է ինք: Դատաւոր Պրիկս որ ծանօթ է մօտաւորապէս բոլոր Հայոց, հոս եկած է Նիւ Եօքսէն 11 տարի առաջ ու քիչ ատենէն իր շուրջը բոլորած է բարեկամներու մեծ շրջանակ մը: Իբր ոստիկանական դատաւոր ընդհանուր ժողովրդեան յարգանքը վայելած է: Երկու կրէնտ ձիւրի մեծապէս գոհ մնաց իր պաշտօնավարութենէն ու վաւերացուց զայն: Դատաւոր Պրիկս անգամ է Ֆրի Մէյսըններու, Ատֆէլօներու և Իկըլներու տեղական օթեակներուն: Չայն վերընտրելով իր այս ձգտած պաշտօնին՝ քաղաքացիք անփորձ մէկը կանչած չեն ըլլար այս կարևոր պաշտօնին զոր Պրիկս շորս տարի վարեց շատ գոհացուցիչ կերպով:

Ա. Հ. Փէրիչ. - Քաղաքիս եօթներորդ ուօրտի ընտրելի-ներէն մին է այս թեկնածուն Սիթի Թրքութի համար: Ֆրէզ-նօ եկած է ութը տարի առաջ, և հոս սիկարի գործ մը սկսած է զոր կը շարունակէ ցարգ: Անգամ է Չէյմպլըր ալ Քամբըրի, որուն մէջ գործօն դեր ունի: Կը վերաբերի Իկըլներու, Ֆարըս-թըրներու և Վուսմըններու օթեակներուն ու գործաւորական դաշնակցութեան:

Փէրիչ առաջին անգամն է որ հանրային պաշտօնի կը ձգտի, և եթէ ընտրուի՝ իր ձեռքէն եկածը պիտի ընէ քաղաքիս զարգացման, յառաջանալուն ու ճանապարհներու շինութեան համար: Գինետուներու խնդրոյն մէջ ալ որոշ է իր զիրքը. մեծամաս-նութեան կամքին գործադրելը պիտի ըլլայ ինք:

Հայերու հետ բաղդատաբար քիչ գործ ունեցած է, բայց իր կազմած գաղափարը շատ նպաստաւոր է: Հայերը կը նկատէ խնայող, գործունեայ աշխատասէր և ուշիմ ժողովուրդ մը, որ զիտէ տեղական լեզուն ու սովորութիւնները իւրացնել շուտով և օգտուել այս երկրի ընծայած պատեհութիւններէն:

Բաւական ատեն առաջ Փէրիչ իր կնոջ հետ Սէնկըրէ կառքով քաղաք եկած ատեն՝ արկածի մը կը հանդիպի, ու ճամբուն վրայ Հայու մը տունը կը դիմէ, ուր մեծ ընդունելութիւն և օգնութիւն կը գտնէ օտարականէն: Այդ միջադէպը այնպիսի նըսպաստաւոր տպաւորութիւն մը կը թողու իրեն վրայ որ մինև հի-մայ առիթ չի փախցուներ յարգանք խօսելու Հայ տարրին նկատմամբ ամեն տեղ:

Փէրիչ Հայ քաղաքացիներու բուն կը խնդրէ յարգանք: